

Iets gebeurd bij #Venlostormt? veel politie, brandweer, ambulances en traumahelicopter

Maurice Verhoeven @vbec8o

4

Dodelijk ongeval bij VenloStormt

Menno van Duin, Renee Linck, Vina Wijkhuijs

4.1 Inleiding

In het weekend van 10 en 11 juni 2017 vond voor het vierde jaar op rij in de binnenstad van Venlo een hindernissenloop plaats: VenloStormt. Tijdens dit evenement deed zich een tragisch ongeval voor. Het ongeval vond plaats bij hindernis 14, een zeven meter hoge glijbaan die uitkwam in de Maas. Nadat een 29-jarige vrouw deze ‘Superglijbaan’ was afgegaan en in de Maas was gelanceerd, kwam een andere deelnemer die kort na haar van de glijbaan afging, bovenop haar terecht. De jonge vrouw schoot daardoor onder water en kon pas na enkele minuten door duikers worden gevonden en aan wal worden gebracht. Enige tijd later overleed zij in het ziekenhuis als gevolg van dit ongeval.

Het dodelijke ongeval wekte bij velen grote verbazing: hoe had dit kunnen gebeuren? Had de gemeente, die voor het evenement een vergunning had afgegeven, of de organisator wellicht steken laten vallen? In december 2017 concludeerde het Openbaar Ministerie dat er ‘geen sprake was van een verwijtbare, aanmerkelijke mate van onvoorzichtig handelen’. Voor strafrechtelijke vervolging was daarom geen aanleiding.

In dit hoofdstuk gaan wij in op het dilemma tussen risico’s nemen en risico’s mijden. Aan evenementen zijn vrijwel altijd risico’s verbonden maar ze bieden tegelijkertijd ook plezier en vermaak en leveren winst op (in inkomsten of een bezoek aan de stad). De vraag is wat de drie betrokken actoren – de gemeente, de organisator en de deelnemers – kunnen doen om ervoor te zorgen dat een evenement veilig verloopt. Waar ligt ieders verantwoordelijkheid?

Het hoofdstuk is gebaseerd op een evaluatie die het lectoraat Crisisbeheersing van het Instituut Fysieke Veiligheid in opdracht van de gemeente Venlo heeft verricht (Van Duin et al., 2017). In dat kader is een online enquête uitgezet onder deelnemers aan zogenoemde ‘obstacle runs’, is literatuur bestudeerd en is met dertien personen gesproken die (vanuit de gemeente, de veiligheidsregio dan wel de evenementenorganisatie) direct betrokken waren bij de voorbereidingen van VenloStormt 2017 of anderszins ervaring hebben met dit soort evenementen.

4.2 Feitenrelaas

De vierde editie van VenloStormt staat gepland op zaterdag 10 en zondag 11 juni 2017. Het twee dagen durende evenement is bedoeld voor verschillende deelnemersgroepen: van jong tot oud, van amateur tot meer getraind sporter. Op 17 januari 2017 vraagt Stichting VenloStormt bij de gemeente Venlo een vergunning aan voor het evenement. De gemeente, de hulpdiensten en de bestuurlijk verantwoordelijke van de evenementenorganisatie bespreken op 27 maart hoe het evenement eruit gaat zien. Op basis van dit gesprek wordt het evenement geclassificeerd als ‘risicovol evenement’ (C-evenement). De redenen hiervoor zijn de verwachte bezoekersaantallen,¹ de uitdagendere hindernissen dan bij eerdere edities en het feit dat uit de evaluatie van de vorige editie naar voren kwam dat de risicoclassificatie van het evenement zou moeten worden herzien. De classificatie als C-evenement brengt met zich mee dat een ‘doorleefsessie’ onderdeel is van de vergunningprocedure.

Ten behoeve van het verkrijgen van de vergunning levert de evenementenorganisatie van de verschillende hindernissen 3D-modellen, tekeningen en constructieve berekeningen aan. Op basis hiervan wordt een inschatting gemaakt van de mogelijke risico’s. De hulpdiensten (brandweer, GHOR en politie) voorzien de gemeente van advies met betrekking tot de brandveiligheid, de bereikbaarheid, de aanwezigheid van EHBO-posten, de verkeersveiligheid en de openbare orde. De gemeentelijke afdeling Vergunningen legt vervolgens alle stukken met

1 Op zaterdag 10 juni werden 300 deelnemers en 1200 bezoekers verwacht; op zondag 11 juni verwachtte men 5000 deelnemers en 45.000 bezoekers.

een bestuurlijk advies voor aan de burgemeester, die op 17 mei de vergunning afgeeft.

Op 18 mei organiseert de gemeente, in samenwerking met Veiligheidsregio Limburg-Noord, de zogenoemde doorleefsessie met de evenementenorganisatie en de hulpdiensten. Het is een kleine 'table top'-oefening waarbij enkele scenario's de revue passeren en maatregelen worden besproken om risico's te voorkomen. Zo wordt afgesproken dat deelnemers een voor een van de 'Superglijbaan' zullen afgaan, zodat deelnemers elkaar niet kunnen hinderen en de duikers die onderaan de hindernis in het water aanwezig zullen zijn, zicht kunnen houden op de deelnemers.

De dag voorafgaand aan het evenement, 9 juni, vindt een eerste technische controle plaats van de inrichting van het evenementsterrein en de hindernissen. Tijdens de inspectie komen de verschillende voorwaarden uit de vergunning aan de orde (brandveiligheid, constructies, afzettingen, bereikbaarheid e.d.). Hindernis 14, de Superglijbaan, wordt door medewerkers van de hulpdiensten als 'spannend' beschouwd: de glijbaan blijkt erg hoog en steil. Zij bespreken dit met de evenementenorganisatie. Nadat een test is uitgevoerd en ook na de schouw op 10 juni blijken er echter geen belemmeringen te zijn om de hindernis in gebruik te nemen, mits aan beide zijden de zeilen (die moeten voorkomen dat deelnemers aan de zijkanten van de glijbaan beklemd raken) nog in orde worden gebracht.² Op zaterdagochtend 10 juni, voorafgaand aan de start van het evenement, vindt nog een tweede technische controle plaats. Bij de Superglijbaan zijn dan de zeilen aan beide zijden aangebracht.

Nadat die zaterdag de SeniorenStorm gelopen is, vindt de zogenoemde SprintStorm plaats: een wedstrijd voor goed getrainde wedstrijdlopers die zo snel mogelijk het parcours van 1300 meter proberen af te leggen. Voorafgaand aan de race worden de deelnemers geïnstrueerd hoe zij de hindernissen moeten nemen. Zoals eerder is afgesproken wordt de deelnemers uitgelegd dat zij de Superglijbaan slechts een voor een

2 Dit was een aanvullende voorwaarde die naar aanleiding van de multidisciplinaire voorbereiding tijdens de doorleefsessie op 23 mei 2017 was vastgesteld: 'Geleiding aan binnenzijde voorzien van zeil/beschermdoek/oil-booms ter voorkomen van lichamelijk letsel'.

mogen afgaan, zittend en met de handen voor de borst gekruist. Desondanks gaat het tijdens de vrouwenfinale van de SprintStorm mis. De 29-jarige Gitte Leurs, een goed getrainde ‘runner’ die al vele hindernisloopbanen heeft afgelegd, glijdt van de Superglijbaan naar beneden en wordt in het water gelanceerd. Zodra zij weer bovenkomt, maakt zij een zwemslag richting de boei, maar op dat moment komt een achteropkomende deelneemster vanaf de glijbaan het water in en treft Gitte boven op haar hoofd. Gitte schiet weg onder water. Onmiddellijk starten de reddingsbrigade en de duikers een zoektocht; de hindernis wordt direct stilgelegd (er was nog één deelneemster al op de glijbaan onderweg naar beneden). Vanuit de hulpposten van andere hindernissen komen meer duikers en leden van de reddingsbrigade helpen zoeken. Omstanders verwachten dat Gitte ieder moment gevonden wordt, maar het duurt veel langer dan verwacht. Het is zoeken in troebel water. Na ongeveer negen minuten wordt Gitte door een lid van de reddingsbrigade gevonden en aan wal gebracht, alwaar eerste hulp wordt verleend.

Om de reanimatie af te schermen van het publiek laten de hulpdiensten rondom hekken plaatsnemen. Veel mensen hebben het ongeluk zien gebeuren; de terrassen tegenover de glijbaan zaten vol. Vanwege de mogelijke maatschappelijke impact besluit de brandweer op te schalen naar GRIP-1: er wordt een CoPI geformeerd. Sommige leden van het CoPI vinden het een wat onwennige GRIP-situatie, omdat er in feite geen acute noodsituatie meer is. De ambulance is inmiddels gearriveerd en het slachtoffer wordt in kritieke toestand naar het ziekenhuis gebracht.

In het CoPI wordt overlegd of het evenement nog wel door kan gaan of dat de ‘runs’, die voor de volgende dag gepland staan, moeten worden afgelast. De evenementenorganisatie pleit voor een ingetogen vervolg van het evenement en overlegt met de echtgenoot van het slachtoffer. Hij geeft aan dat het evenement gewoon moet doorgaan, zoals gepland. Wel wordt besloten dat de Superglijbaan de volgende dag geen onderdeel meer is van het parcours. De hulpdiensten schalen die avond af.

In de nacht van zaterdag 10 op zondag 11 juni overlijdt het slachtoffer aan de gevolgen van het ongeval. De grote hoeveelheid troebel water in haar longen, in combinatie met de lange tijd dat zij onder water was, zijn haar uiteindelijk noodlottig gebleken. Vanwege haar overlijden wordt de Superglijbaan door de politie afgezet voor het doen van onder-

zoek. Ook vindt er nogmaals overleg plaats met de familie over het al dan niet laten doorgaan van het evenement. Gezamenlijk wordt besloten het evenement toch door te laten gaan.

Op zondag 11 juni vindt zodoende alsnog de hindernissenloop voor recreanten plaats. Aan de start verschijnen ruim 5700 deelnemers. Het wordt geen wedstrijd om de snelste tijd maar een hindernissenloop waarbij groepjes deelnemers elkaar over de verschillende hindernissen helpen. Hoewel het bij de start erg druk is en mensen klagen over een gebrek aan drinkwater (terwijl het erg warm weer is), verloopt verder alles goed. Wel raken enkele deelnemers geblesseerd. Sommigen lopen met een rouwband om uit respect voor het overleden slachtoffer. Al met al is het een geslaagde dag, zij het met een dikke zwarte rand.

4.3 Risico's nemen versus risico's mijden

De gelijkenis tussen hindernisloopbanen als VenloStormt en de stormbanen die militairen sinds jaar en dag gebruiken om te trainen, is groot. Het gaat om fysieke inspanning, behendigheid en in veel gevallen ook om de snelste tijd. De populariteit van dit soort evenementen is de laatste jaren enorm gegroeid. De sport is overgewaaid uit Amerika waar 'obstacle runs' vanaf 2006 zijn uitgegroeid tot grote evenementen met enkele duizenden deelnemers. In Nederland vinden in de zomermaanden vrijwel elk weekend meerdere van dit soort evenementen plaats. De evenementen zijn zeker niet vrij van risico's, hetgeen voor een deel ook de aantrekkingskracht ervan verklaart. Het roept echter ook de vraag op waar bij dit soort (risicovolle) evenementen een ieders verantwoordelijkheid ligt.

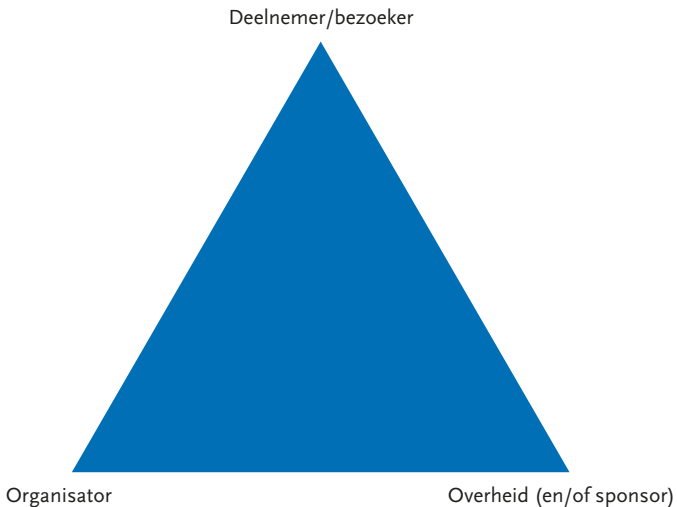
Nu zijn aan vrijwel elk evenement risico's verbonden, alleen al vanwege het feit dat een evenement bedoeld is om een groot aantal deelnemers of bezoekers te trekken. Veel mensen in een beperkt gebied, waar ze niet of minder goed bekend zijn, vergroot de kans dat zich problemen voordoen. Toch bieden evenementen voor betrokkenen ook allerlei voordelen en is een leven zonder – al is het één jaarlijks evenement – nauwelijks voor te stellen. Als het echter misgaat, wordt meestal als eerste de overheid (i.c. de gemeente) daarop aangesproken. Maar is dat wel terecht? Hebben niet ook de evenementenorganisatie en de deelnemers een verantwoordelijkheid? Onderstaand gaan wij in op het

dilemma tussen risico's nemen en risico's mijden. Welke voordelen biedt een evenement en wat kan elk van de betrokken actoren doen om ervoor te zorgen dat het evenement veilig verloopt?

4.4 Analyse

In de literatuur worden drie categorieën actoren onderscheiden die verantwoordelijkheid dragen voor een goed verloop van een evenement: de deelnemers (waaronder ook bezoekers kunnen worden verstaan), de organisatoren en 'derden'. Bij deze laatste categorie denken wij (in Nederland) meestal aan de overheid, maar het kan bijvoorbeeld ook de hoofdsponsor zijn, die zijn naam aan het evenement verbonden heeft en alleen al daarom een risico loopt als er zaken misgaan. In onderstaande figuur worden de drie actoren schematisch weergegeven. Vervolgens gaan we in op de vraag hoe het dilemma van risico's nemen versus risico's mijden ten aanzien van de drie betrokken actoren in deze casus kan worden beschouwd.

Figuur 4.1 De drie actoren bij evenementen

4.4.1 Deelnemers/bezoekers

Wat de rol van de deelnemers of bezoekers van evenementen betreft, is het ten eerste van belang om op te merken dat burgers over het algemeen uitgaan van wat wel de ‘veiligheidsutopie’ wordt genoemd. Dit begrip werd geïntroduceerd door Hans Boutellier in zijn gelijknamige boek (Boutellier, 2002). Kern van zijn betoog is dat burgers maximale vrijheid wensen om te doen wat zij willen (bijvoorbeeld dus gevaarlijke sporten), maar tegelijkertijd maximale veiligheid eisen of verwachten. Op de kaft van de eerste druk van Boutelliers boek stond het toepasselijke plaatje van een bungeejumper. Daarmee werd duidelijk gemaakt dat mensen graag willen bungeejumpen, maar ook willen dat de overheid controleert of het elastiek niet rafelt of te lang is. De snel groeiende belangstelling voor evenementen als VenloStormt sluit in feite naadloos aan bij de door Boutellier geschetste trend van ‘thrill seeking’. Die ontwikkeling naar steeds uitdagender evenementen ontslaat de deelnemers of bezoekers natuurlijk niet van hun eigen verantwoordelijkheid voor hun eigen veiligheid. Toen in 2001 tijdens de Dance Valley in Velsen enkele tientallen jongeren onderkoeld raakten nadat het hevig was gaan regenen, werd achteraf gewezen op de zelfredzaamheid van de bezoekers. Het slechte weer kwam niet geheel onverwacht, dus hadden bezoekers zelf bepaalde voorzorgsmaatregelen kunnen nemen. Was het te veel moeite om zelf een regenjas mee te nemen?

De eigen verantwoordelijkheid van bezoekers en deelnemers verschilt natuurlijk wel per evenement. Bij de monstertruckdemonstratie in Haaksbergen (2014) lagen de verhoudingen bijvoorbeeld anders. Bezoekers hadden wellicht de inschatting kunnen maken dat een dergelijk voertuig niet op zo’n klein plein, zo dicht in de nabijheid van toeschouwers, hoorde te rijden, maar zij waren vooraf niet gewaarschuwd dat het mis zou kunnen gaan. Zo ook mochten de deelnemers aan VenloStormt ervan uitgaan dat een zo veilig mogelijk parcours zou zijn opgebouwd, de hindernissen goed waren doordacht en gedurende de dag zo snel en zo adequaat mogelijk op afwijkingen (c.q. incidenten) zou worden gereageerd.

Toch komt de verantwoordelijkheid van deelnemers aan een hindernissenloop meer overeen met de situatie in Velsen dan met de situatie in Haaksbergen, aangezien hindernissenloopbanen per definitie risicovolle evenementen zijn. Deelnemers hebben daarom min of meer

een (morele) verplichting zich voldoende voor te bereiden, door kennis te nemen van de situatie en voldoende getraind te zijn. Ook moeten zij tijdens het parcours voldoende zicht houden op de situatie en de risico's, en daar naar te handelen (bijvoorbeeld door een hindernis over te slaan).

Onder deelnemers aan hindernisloopbanen zijn natuurlijk altijd mensen die meer risico's nemen en mensen die minder risico's nemen. Ultiem risicomijdend gedrag is uiteraard (vanwege de risico's) in zijn geheel niet aan een dergelijk evenement deelnemen, maar tegenover de mogelijke risico's staat natuurlijk wel het plezier dat mensen aan hun deelname ontleen. Gezien het groeiend aantal stormlopen dat jaarlijks wordt georganiseerd, voorziet dit soort evenementen blijkbaar in een behoefte. Daarbij zal het op het oog soms lijken dat de wedstrijdlopers (ofwel de 'runners') het meeste risico nemen, maar aangezien juist zij goed getraind en voorbereid zijn (en velen in de zomerperiode vaak wekelijks aan een dergelijke evenement deelnemen), zal dat over het algemeen wel meevallen. Voor de grote groep (van ruim vijfduizend deelnemers) die in Venlo op zondag aan de start kwam, was dat anders. Van hen zal een deel eveneens getraind en voorbereid zijn, maar onder hen zal ook een deel minder sportief zijn. Deze groep wordt daarom ook wel de 'funners' genoemd. Waarschijnlijk is het deze groep die het grootste risico loopt bij een ongeval betrokken te raken. Aan de andere kant zullen zij misschien ook wel weer wat voorzichtiger zijn en soms een hindernis overslaan. Dit bleek bijvoorbeeld uit onze enquête onder deelnemers aan 'obstacle runs'. Van de minder geoefende lopers gaf bijna de helft (49 procent) aan een hindernis over te slaan als men denkt de hindernis niet aan te kunnen. Bij de geoefende lopers (die in 2017 minstens zeven keer aan een dergelijk evenement hadden meegedaan) lag dit percentage op 19 procent. Over het algemeen worden vooral jongemannen (die zich vaak als groep inschrijven en niet voor elkaar willen onderdoen) als grootste 'risicogroep' gezien. Mannen, zo is uit onderzoek bekend, nemen nu eenmaal eerder risico's dan vrouwen. Het is daarom in feite bijzonder – en daarmee ook een voorbeeld van pech – dat juist een vrouw uit de wedstrijdgroep om het leven kwam. Het was eerder te verwachten dat onder jongemannen, en dan vooral onder de minder goed getrainde 'funners', zich een eventueel ongeval zou voordoen.

4.4.2 De organisator

De tweede actor die bij een evenement betrokken is, is vanzelfsprekend de organisator. In deze casus was dat Stichting VenloStormt. Voor deze en andere evenementenorganisaties zijn voor de hand liggende baten de geldelijke opbrengsten van het evenement. Zo was (en is) VenloStormt een commerciële activiteit. Om deelnemers en bezoekers te trekken, had de organisatie gezocht naar uitdagende en spectaculaire hindernissen, zoals de Vuurstormt en ook de Superglijbaan (zie onderstaand kader). De organisatie had daarbij aandacht voor de veiligheid en er waren – in vergelijking met voorgaande jaren – op dit gebied ook stappen gezet. In het voortraject had de organisator zeker niet gekozen voor de gemakkelijkste weg. Men had van het thema veiligheid serieus werk gemaakt en in de contacten met de gemeente in het kader van de vergunningverlening ook steeds zeer constructief opgetreden. De organisator had dan ook weinig te winnen met een onveilig evenement. Als er iets zou misgaan, zouden ongetwijfeld allerlei procedures volgen en bovendien wilde de organisator ook het volgende jaar opnieuw eenzelfde soort evenement organiseren.

De Superglijbaan

In *NRC Handelsblad* van 16 juni 2017 schetste Freek Schraevesande de volgende ontwikkeling die in korte tijd bij dit soort evenementen heeft plaatsgevonden:

‘De superglijbaan is een “doorontwikkelde” versie van een exemplaar dat bij eerdere edities is gebruikt, zegt de organisatie. Die eerdere versie was een stuk kleiner: 3,7 meter hoog en 6,5 meter lang. Maar alle organisatoren van obstakelruns zien dezelfde trend: hindernissen moeten hoger, groter, spannender om publiek en deelnemers te trekken en te blijven trekken. Vergelijk de obstakels van dit jaar maar eens met die in 2012, toen in Nederland de allereerste run in Hellendoorn werd gelopen, naar Duits voorbeeld. De 3.500 deelnemers vermaakten zich met hooibalen, een bak water en autobanden.’

Om het evenement VenloStormt mogelijk te maken, was de organisatie overigens afhankelijk van een groot aantal vrijwilligers die niet betaald werden voor hun inspanningen. Dit was mede op verzoek van de provincie Limburg die als een van de grotere sponsors van VenloStormt

als tegenprestatie wenste dat de organisatie zou proberen zo veel mogelijk langdurig werklozen bij het evenement te betrekken door deze personen vrijwilligerswerk te laten doen. Daarbij kan de vraag worden gesteld of al deze vrijwilligers wel voldoende getraind en voorbereid waren op hun verantwoordelijke taak om toezicht te houden en veiligheidsinstructies te geven, ook wat betreft de overtuigingskracht waarmee deelnemers werden aangesproken. In de voorbereiding was wel gesproken over het instrueren van de vrijwilligers, maar de verschillende risico's omtrent het gedrag van deelnemers hebben mogelijk onvoldoende aandacht gekregen.

Zo ook zijn opmerkingen te plaatsen bij de anticipatie van de organisator op de grote groepen deelnemers. De ervaringen van deelnemers op de tweede dag van het evenement waren niet op alle punten positief. Die zondag verliep de start chaotisch: er ontstonden in de hitte, zonder extra drinkwatervoorziening, forse rijen en de plaats van deze ophoping van mensen (bij een tunnel) was niet ideaal. Ook onderweg ontstonden er bij verschillende hindernissen opstoppingen. In een enquête van de organisator na afloop stond de stelling 'Er ontstonden geen opstoppingen bij de hindernissen'. Met die stelling was maar liefst 84 procent van de geënquêteerden het (helemaal) oneens. Toch maakte bijna niemand een opmerking over de onveiligheid van de hindernissen.

4.4.3 *De overheid*

De derde actor is de overheid. Voor de overheid is het vooral belangrijk zicht te hebben op de rollen van de andere twee actoren uit de driehoek en hoe deze zich tot elkaar en tot de overheid verhouden. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat de eigen verantwoordelijkheid (en dus de kwaliteit van handelen) van deelnemers kan variëren. Van bijvoorbeeld een bezoeker in dronken toestand hoeft niet al te veel te worden verwacht. Ook verschilt de rol van de overheid per soort evenement. Hoewel de overheid – in casu de burgemeester – ongeacht de omstandigheden een verantwoordelijkheid heeft voor de veiligheid (artikel 174 Gemeentewet), is het logisch dat de rol van de overheid groter is bij een voor het publiek vrij toegankelijk evenement (bijvoorbeeld een feest in de binnenstad) dan bij een evenement op een afgesloten

evenemententerrein waar deelnemers/bezoekers betalen voor hun deelname of aanwezigheid zoals bij VenloStormt het geval was.

In deze casus was de gemeente Venlo er veel aan gelegen dat het evenement zou plaatsvinden. Het is een soort evenement dat mensen tegenwoordig aanspreekt en VenloStormt had in enkele jaren tijd een grote naamsbekendheid opgebouwd. Het evenement zette de stad 'op de kaart'. Wel hechtten de gemeente en de hulpdiensten veel waarde aan een zo veilig mogelijk evenement. De gemeente vond een uitgebreid vergunningsproces en een goede gezamenlijke voorbereiding (met hulpdiensten en de evenementenorganisatie) daarom van groot belang. Het vergunningverleningsproces mocht niet beperkt blijven tot een schriftelijke exercitie en een formele handtekening van de burgemeester. Er diende door middel van een doorleefsessie ook een gevoel voor de risico's te worden ontwikkeld: de betrokkenen moesten weten wat zij aan elkaar hadden. Daarmee verschilde de inzet van de gemeente Venlo bij de voorbereiding van VenloStormt met die van de gemeente Haaksbergen bij de monstertruckdemonstratie (2014). In die casus oordeelde de rechter nadien dat de gemeente Haaksbergen vooraf helemaal geen risico-inschatting had gemaakt. 'Er was geen concreet beeld van wat er tijdens de stunt zou gebeuren en welke risico's er waren.'³ Ook de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) concludeerde na het ongeval met de monstertruck dat de burgemeester en de ambtelijke organisatie van Haaksbergen geen kennis hadden genomen van de specifieke inhoud van het evenement. Hierdoor had de normstellende taak van de gemeente geen invulling gekregen (OvV, 2015, p. 6). De OvV formuleerde ten behoeve van het college van B&W de volgende aanbeveling:

'Richt de verlening van de evenementenvergunning in als een veiligheidskritisch proces, waarin de burgemeester en de behandelend ambtenaren zich er actief van vergewissen dat de organisator van het evenement de risico's kent en deze zodanig beheerst dat de openbare veiligheid niet in gevaar komt. Investeer daartoe in de kennis en vaardigheden van ambtenaren

3 Uitspraak Rechtbank Overijssel d.d. 25 oktober 2015 in zaaknummer AWB 15/838, ECLI:NL:RBOVE:2015:4794.

belast met de vergunningverlening. Positioneer de burgemeester nadrukkelijk als bestuurlijk eigenaar en stel hem in staat doorlopend zicht te houden op de kwaliteit van de vergunningverlening. Hierbij is de openbare veiligheid zijn belangrijkste richtsnoer.' (OvV, 2015, p. 68)

Door de gemeente Venlo was (in samenspraak met de organisator en de hulpdiensten) juist een uitgebreid voortraject doorlopen van de mogelijke risico's van het evenement, waarbij tevens werd ingezoomd op een aantal specifieke risico's van afzonderlijke hindernissen. De burgemeester was duidelijk bij dat traject betrokken geweest en had zich goed laten informeren over de specifieke kenmerken van het evenement. De gemeente achtte zich medeverantwoordelijk voor de veiligheid en gaf dan ook niet lichtzinnig de (zeer uitgebreide) vergunning af. Wel lag daarmee in deze casus het zwaartepunt van de gemeentelijke rol vooral bij de voorbereiding en veel minder bij het toezicht ten tijde van het evenement. Dat het op zaterdag 10 juni misging, was echter vooral een ongelukkige samenloop van omstandigheden.

4.5 Afronding

Ondanks alle zorgvuldigheid die in de voorbereiding naar de vierde editie van VenloStormt was betracht, ging het mis. Het is aannemelijk dat verschillende factoren tot het noodlottige ongeval hebben geleid. Aan de basis van het ongeval lag ten eerste de hindernis zelf: de Superglijbaan. Vooraf was al duidelijk dat het een bijzondere hindernis was, vanwege de hoogte en de steile hellingshoek. Feitelijk was het – zo'n hoog bouwwerk gelegen aan de Maas – een van de blikvangers van VenloStormt. De snelheid waarmee de deelnemers naar beneden gingen, was groot en de knik aan het einde van de glijbaan zorgde ervoor dat de deelnemers vrijwel letterlijk het water in werden gelanceerd. De hindernis was waarschijnlijk de meest risicovolle van het parcours. Maar daarmee is niet gezegd dat de hindernis uitzonderlijk gevaarlijk was. Soms kan – zo weten we uit psychologisch onderzoek – juist een risicovolle activiteit leiden tot voorzichtiger gedrag en dat geldt ook omgekeerd: op relatief gemakkelijke hindernissen worden soms juist meer risico's genomen.

Daarmee was niet alleen de hindernis zelf een factor van betekenis, maar ook het gebruik ervan: 'the human factor'. Iets wat daarbij meespeelde, was de factor tijd. Het was een wedstrijd en dan willen deelnemers natuurlijk zo snel mogelijk de verschillende hindernissen nemen. Er is altijd een inherente spanning tussen veiligheid enerzijds en het wedstrijdelement anderzijds. Als snelheid in het spel is, gaat dat vaak ten koste van veiligheid.

Ten slotte was er de Maas, de plaats van het ongeval. Een hindernis kan op zich best veilig zijn, maar het feit dat de deelnemers hun duikvlucht eindigden met een jump in een 'ondoorzichtige' Maas vergrootte het risico aanmerkelijk. Het overleden slachtoffer raakte na een klap op haar hoofd onder water en kon pas na negen minuten worden gevonden. Waarschijnlijk speelde het troebele Maaswater hierbij een belangrijke rol. Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond hanteert juist het uitgangspunt dat hindernissen niet in natuurlijk water mogen eindigen. Ook burgemeester Scholten van Venlo concludeerde dat bij een volgende editie van het evenement de Maas geen onderdeel meer van het parcours zou mogen zijn.

Al met al was er dus een combinatie van risicovolle factoren: de hindernis, het wedstrijdelement en ook de situatie in de Maas. Op de dag van het ongeval zijn alleen goed getrainde deelnemers de hindernis afgegaan (een groep van zo'n tachtig personen). Op de tweede dag van het evenement maakte de hindernis geen onderdeel meer uit van het parcours, maar waren mogelijk – zo was de bedoeling – enkele duizenden mensen de hindernis afgegaan en in korte tijd in de Maas geland. Ons inziens was de kans dat er dan iets zou zijn misgegaan, beduidend groter geweest.